

Spis treści

WPROWADZENIE (ANNA BROŻEK)	9
DZIAŁ I. DYDAKTYKA I PEDAGOGIKA	27
1. ZASADNICZE POJĘCIA DYDAKTYKI (1901)	29
Wstęp. Rozdział I. O potrzebie, pojęciu i celu nauczania. § 1. Popęd do wiedzy i rozwój intelektualny. § 2. Potrzeba nauczania. § 3. Pojęcie nauczania. § 4. O celach nauczania. Rozdział II. O dydaktyce. § 1. Potrzeba kształcenia się do zawodu nauczycielskiego. § 2. Pojęcie dydaktyki. § 3. Stosunek dydaktyki do pedagogiki. Nauki pomocnicze dydaktyki.	
A. O szkole. Rozdział I. O szkole w ogólności. § 1. Pojęcie szkoły. § 2. Rodzaje szkół. Rozdział II. O szkole ludowej. § 1. Pojęcie i podział szkoły ludowej. § 2. O władzach szkolnych. § 3. Przepisy szkolne. § 4. O zadaniu szkoły ludowej pospolitej.	
B. O nauce w szkole ludowej. Rozdział I. Materiał naukowy i zakres nauki w szkole ludowej. § 1. Pojęcie i podział materiału naukowego w ogóle. § 2. Materiał naukowy szkoły ludowej. Rozdział II. Rozkład materiału naukowego. § 1. Plany naukowe. § 2. Podział godzin. § 3. Szczegółowy plan lekcyjny i dziennik dydaktyczny. Rozdział III. Tok nauki. § 1. O prawidłowym toku nauki. § 2. Tok analityczny i syntetyczny. § 3. Tok indukcyjny i dedukcyjny. § 4. Tok genetyczny i tok cykliczny (koncentryczny). § 5. Tok jednej lekcji. Rozdział IV. O formach nauczania. § 1. Pojęcie i rodzaje form nauczania. § 2. O formie akroamatycznej. § 3. O formie heurystycznej. § 4. O tak zwanej formie deiktycznej, czyli o uzmysławianiu nauki. § 5. Pojęcie metody nauczania. Rozdział V. Pytania i odpowiedzi. Zadania i wypracowania. § 1. Pojęcie pytania i odpowiedzi. § 2. Rodzaje pytań. § 3. O stawianiu pytań. § 4. O odpowiedziach uczniów. § 5. O zadaniach i wypracowaniach. Rozdział VI. Nauczanie jako środek kształcenia formalnego. § 1. Doniosłość kształcenia formalnego. § 2. Ćwiczenie jako środek kształcenia formalnego. § 3. Zakres kształcenia formalnego w szkole ludowej. Rozdział VII. O skuteczności nauki. § 1. Znamiona i warunki skutecznej nauki. § 2. Przystępność nauki. § 3. Praktyczność nauki. § 4. Współdziałanie uczniów. § 5. Gruntowność nauki. § 6. Osobiste oddziaływanie nauczyciela na uczniów.	
C. Działalność wychowawcza szkoły ludowej. Rozdział I. O celach wychowawczych szkoły ludowej. § 1. Zadanie wychowawcze szkoły ludowej. § 2. Główne kierunki działalności wychowawczej szkoły. Rozdział II. Czynniki wychowawcze szkoły ludowej. 1. Rodzaje czynników wychowawczych. § 2. Nauka wychowawcza. § 3. Karność. § 4. Zbiorowy charakter nauki szkolnej. § 5. Przykład nauczyciela. § 6. Przygodne czynniki wychowawcze.	
Zakończenie. O obowiązkach zawodowych nauczyciela.	

2.	DYDAKTYKA OGÓLNA (1902/1903)	147
	Wstęp. § 1. Dydaktyka jako nauka o nauczaniu. § 2. Definicja „nauczania”. § 3. Kształcenie formalne i materialne. § 4. Potrzeba nauczania. § 5. Wykształcenie nauczyciela. § 6. Podział dydaktyki. Rozdział I. Organizacja nauczania. § 1. Pojęcie szkoły, ogólny charakter nauki szkolnej. 1.1. Definicja „szkoły”. 1.2. Zalety i braki jednostkowej i zbiorowej nauki. 1.3. Najlepsza organizacja nauki. § 2. O rodzajach szkół. § 3. Gimnazjum. § 4. Szkoły realne. Rozdział II. Materiał naukowy i jego rozkład. § 1. Pojęcie i podział materiału naukowego. § 2. Materiał naukowy w gimnazjach. 2.1. Religia. 2.2. Języki klasyczne. 2.3. Język ojczysty. 2.4. Język niemiecki. 2.5. Historia i geografia. 2.6. Matematyka. 2.7. Historia naturalna. 2.8. Fizyka i chemia. 2.9. Propedeutyka filozoficzna. 2.10. Inne przedmioty § 3. Podział godzin, plan lekcyjny. 3.1. Plan naukowy. 3.2. Podział godzin. 3.3. Plan lekcyjny. Rozdział III. Tok nauki. § 1. Pojęcie toku w ogóle i toku prawidłowego nauki. 1.1. Tok prawidłowy. 1.2. Tok historyczny. 1.3. Tok nawiązujący. 1.4. Tok ciągły. 1.5. Tok stopniowany. § 2. Tok analityczny i syntetyczny. 2.1. Typy analizy i syntezy. 2.2. Kombinacje obu toków. § 3. Tok indukcyjny i dedukcyjny. 3.1. Tok indukcyjny. 3.2. Tok dedukcyjny. 3.3. Kombinacja toku indukcyjnego i dedukcyjnego. 3.4. Tok indukcyjny i dedukcyjny wobec logicznej indukcji i dedukcji. 3.5. Stosunek toku indukcyjnego i dedukcyjnego do analitycznego i syntetycznego. § 4. Tok genetyczny i cykliczny. 4.1. Tok genetyczny. 4.2. Tok cykliczny i „prostoliniijny”. § 5. Tok jednej lekcji. Rozdział IV. Formy nauczania. § 1. Pojęcie i rodzaje form nauczania. § 2. Forma akroamatyczna. § 3. Forma heurystyczna. § 4. O tzw. formie deiktycznej. 4.1. Uznysławianie bezpośrednie i pośrednie. 4.2. Środki bezpośredniego uznysławiania. 4.3. Środki pośredniego uznysławiania. § 5. Pojęcie metody nauczania. Rozdział V. Pytania i odpowiedzi. § 1. Pojęcie pytania i rodzaje pytań. § 2. Sposób postępowania przy pytaniach. § 3. Odpowiedzi uczniów. § 4. Zadania i wypracowania. Rozdział VI. Nauczanie jako środek kształcenia formalnego. § 1. Doniosłość kształcenia formalnego. § 2. Ćwiczenie jako środek kształcenia formalnego. Rozdział VII. O skuteczności nauki. § 1. Znamiona i warunki skutecznej nauki. § 2. Przystępność nauki. § 3. Praktyczność nauki. § 4. Współdziałanie uczniów. § 5. Gruntowność nauki. § 6. Osobiste oddziaływanie nauczyciela.	
3.	WYMAGANIA PRZY EGZAMINIE Z PEDAGOGIKI (1935)	231
	1. Projekt wymagań przy egzaminie ustnym z pedagogiki i dydaktyki. 2. Magisterium z pedagogiki (egzamin ostateczny z pedagogiki i dydaktyki). 3. Wymagania przy egzaminie ostatecznym ze specjalnością: historia wychowania.	
	DZIAŁ II. SZKOŁA ELEMENTARNA, GIMNAZJUM I LICEUM	237
4.	O SZKOLNICTWIE LUDOWYM (1918)	239
5.	PROJEKT PROGRAMU PSYCHOLOGII DLA SZKÓŁ ŚREDNICH (1921)	243
	1. Przykład rozwinięcia programu – wersja pierwsza. 2. Przykład rozwinięcia programu – wersja druga. 3. Uwagi ogólne – wersja pierwsza. 4. Uwagi ogólne – wersja druga.	
6.	PROJEKT PROGRAMU PROPEDEUTYKI FILOZOFII DLA LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH (1935)	251
	A. Szkic programu nauczania propedeutyki filozofii w liceach ogólnokształcących – wersja pierwsza. B. Szkic programu nauczania propedeutyki filozofii w liceach ogólnokształcących – wersja druga.	

DZIAŁ III. UNIwersYTET	257
7. Z HISTORII UNIwersYTETÓW (1919/1920)	259
1. <i>Studium generale</i> . 2. Pojawienie się nazwy „ <i>universitas</i> ”. 3. Szkoły katedralne, kolegiackie, klasztorne i miejskie. 4. Początki uniwersytetów. 5. Powstanie uniwersytetów w Oksfordzie i w Cambridge. 6. Powstanie innych uniwersytetów. 7. Uniwersytety niemieckie. 8. Uniwersytety francuskie. 9. Uniwersytety w Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Holandii, Belgii i w krajach północno- i wschodnioeuropejskich. 10. Uniwersytety południowoeuropejskie. 11. Uniwersytety pozaeuropejskie. 12. Uniwersytety w Stanach Zjednoczonych. 12.1. Uniwersytety powstałe z kolegiów. 12.2. Uniwersytety stanowe. 12.3. Uniwersytety mające indywidualnych założycieli. 12.4. Różnorodność uniwersytetów północnoamerykańskich. 13. Uniwersytety włoskie. 14. Stosunek uniwersytetów włoskich do szkół dawniejszych. 15. Uniwersytet Paryski i Uniwersytet Boloński jako pierwowzory. 16. Powstanie/początek Uniwersytetu Paryskiego. 16.1. Sławne szkoły poza Uniwersytetem Paryskim i Uniwersytetem Bolońskim. 16.2. Nowe prądy umysłowe i ich wybitni przedstawiciele w Paryżu i Bolonii. Abélard Piotr Abelard. 16.4. Pozycja kanclerza paryskiego. 16.5. Załączki <i>studium generale</i> . 16.6. Wzrost znaczenia korporacji magistrów. 16.7. Korporacje studenckie. 16.8. Godność rektora. 16.9. Rekapitulacja. 16.10. Przywileje zrzeszeń uniwersyteckich. 16.11. Kolegia. 16.12. Stopnie akademickie. 17. Uniwersytety polskie. 17.1. Uniwersytet Krakowski. 17.2. Uniwersytet Wileński. 17.3. Uniwersytet Lwowski.	
8. PROJEKT STATUTU RAMOWEGO UNIwersYTETÓW POLSKICH (1919/1920) ...	333
I. Postanowienia ogólne. § 1. Zadanie uniwersytetów. § 2. Wolność nauki i nauczania. § 3. Korporacyjny charakter uniwersytetów. § 4. Ustrój uniwersytetów. II. Naczelne władze uniwersytetów. § 5. Senat akademicki. § 6. Rektor. § 7. Rada uniwersytecka. III. Wydziały. § 8. Skład wydziałów i kolegia profesorskie. § 9. Dziekan. § 10. „ <i>Studia</i> .” IV. Personel nauczycielski. § 11. Profesorowie. § 12. Docenci. § 13. Lektorowie i instruktorowie. V. Archiwum, biblioteka, zakłady naukowe wydziałów. § 14. Archiwum uniwersyteckie. § 15. Biblioteka uniwersytecka. § 16. Zakłady naukowe [wydziałów]. § 17. Personel zakładów naukowych. VI. <i>Studia</i> i egzaminy uniwersyteckie, stopnie akademickie. § 18. <i>Studia</i> , egzaminy, stopnie. § 19. Podział roku akademickiego. VII. Słuchacze uniwersytetu. § 20. Rodzaje słuchaczy, ich prawa i obowiązki. VIII. Finanse uniwersytetów. § 21. Majątek własny uniwersytetów a wyposażenie rządowe. IX. Urzędy administracyjne uniwersytetów. § 22. Podział urzędów administracyjnych uniwersytetu. § 23. Sekretariat uniwersytetu. § 24. Kancelaria uniwersytetu. § 25. Kwestura. § 26. Zarząd gmachów uniwersyteckich. § 27. Nominacja i urlopy personelu administracyjnego i służby. X. Przepisy dyscyplinarne. § 28. Dla członków korporacji uniwersyteckich, którzy nie są słuchaczami zwyczajnymi. § 29. Dla zwyczajnych słuchaczy uniwersytetów. § 30. Dla pomocniczego personelu naukowego. § 31. Dla lektorów i instruktorów. § 32. Dla słuchaczy nadzwyczajnych. § 33. Dla urzędników i służby. § 34. Dla byłych słuchaczy uniwersytetów.	
Dodatek: Projekt statutu ramowego delegacji uniwersyteckiej.	
9. O DOSTOJEŃSTWIE UNIwersYTETU [WARIANTY] (1931–1933)	365
A. Wersja pierwsza (1931).	
B. Wersja druga (1931).	

- C. Wersja trzecia (1932).
- D. Autoreferat wersji trzeciej (1932).
- E. Wersja czwarta i piąta do planowanego drugiego wydania (1933).
- F. Notatki do planowanego drugiego wydania (1933).

BIBLIOGRAFIA	417
SŁOWNICZEK	429
INDEKS NAZWISK	431